

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ
ตามแนวพุทธธรรมมหายานในการจัดการศึกษา
ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย

SWEP-6P MODEL

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้

ผู้วิจัย

พระเจริญพงษ์ รมุมทีโป (วิชัย), ผศ.ดร.
ดร.สุริยา แสงอินตา

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิพระยาโฆสขัยสงเคราะห์
พ.ศ. ๒๕๖๙

S

Spiritual Excellence

W

Wisdom Management

E

Educational
Efficiency

P

Partnership

6P

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ SWEP-6P
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ
ตามแนวพุทธธรรมมหายานในการจัดการศึกษา
ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย

SWEP-6P MODEL

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้

S	W	E
Spiritual Excellence	Wisdom Management	Educational Efficiency
P	6P	Partnership

ผู้วิจัย

พระเจริญพงษ์ ธรรมทีโป (วิชัย), ผศ.ดร.

ดร.สุริยา แสงอินตา

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิพระยุคล์โกษชัยสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๖๙

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ SWEP-6P สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

- ชื่อรูปแบบ: รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการตามแนวพุทธธรรมมหานิกายในการจัดการศึกษา
ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย (SWEP-6P Model)
- ประเภทเอกสาร: คู่มือการนำรูปแบบไปใช้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะทำงานขับเคลื่อนคุณภาพ
การศึกษา
- ปีที่จัดทำ: พุทธศักราช ๒๕๖๘
- ขอบเขตการใช้: การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานงบประมาณ และการ
บริหารงานทั่วไป

ข้อกำหนดการใช้คู่มือ

สถานศึกษาสามารถปรับระยะเวลา ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแบบฟอร์มให้เหมาะสมกับ
ขนาด บริบท ทรัพยากร และข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัด โดยต้องรักษาลักษณะสำคัญของ
SWEP-6P ได้แก่ คุณธรรม ปัญญา ประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วม

หน้าอนุมัติการใช้คู่มือ

สถานศึกษา/หน่วยงาน .....

ได้พิจารณาคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ SWEP-6P สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
แล้ว เห็นชอบให้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ดำเนินงาน กำกับติดตาม และประเมินผลการบริหาร
สถานศึกษา ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... เป็นต้นไป

ลงชื่อ ..... ผู้อนุมัติ

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่ ..... / ..... / .....

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการ SWEP-6P สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จัดทำขึ้นจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ของงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารเชิงพุทธบูรณาการตามแนวพุทธธรรมมหายานในการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์อนัมนิกาย” โดยมุ่งแปลงผลการวิจัยให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา ทั้งในระดับนโยบาย ระดับแผนงาน และระดับกิจกรรม

สาระสำคัญของคู่มือเป็นการบูรณาการองค์ประกอบ SWEP ได้แก่ ความเป็นเลิศทางจิตวิญญาณ การบริหารด้วยปัญญา ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และการสร้างภาคีเครือข่าย เข้ากับหลักบารมี ๖ ได้แก่ ทาน ศีล ขันติ วิริยะ ฌาน และปัญญา เพื่อใช้เป็นฐานคุณธรรมและหลักคิดในการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานทั่วไป

คู่มือฉบับนี้ประกอบด้วยหลักการของรูปแบบ กระบวนการขับเคลื่อน ๗ ขั้นตอน แนวปฏิบัติ ๒๘ ข้อ ตัวชี้วัดและหลักฐานเชิงประจักษ์ แผนดำเนินงานระยะ ๑ ปี ระบบกำกับติดตาม ตลอดจนเครื่องมือและแบบฟอร์มสำหรับประเมินความพร้อม การปฏิบัติ และผลลัพธ์ ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรสามารถบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

คณะผู้จัดทำ

พ.ศ. ๒๕๖๙

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

SWEP-6P เป็นรูปแบบการบริหารที่ออกแบบให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเชื่อมโยง “คุณธรรมของผู้บริหาร” กับ “คุณภาพของระบบงาน” ได้อย่างเป็นรูปธรรม รูปแบบนี้ได้เพิ่มภาระงานใหม่ แต่ช่วยจัดระบบงานเดิมให้มีเป้าหมาย กระบวนการ ผู้รับผิดชอบ ตัวชี้วัด และหลักฐานการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น

องค์ประกอบ	ความหมายเชิงปฏิบัติ	ผลที่ต้องการ
S: Spiritual Excellence	การบริหารด้วยคุณธรรม เมตตา ความรับผิดชอบ และการเป็นแบบอย่าง	วัฒนธรรมองค์กรที่ดี ความไว้วางใจ และความผูกพัน
W: Wisdom Management	การใช้ข้อมูล เหตุผล หลักวิชาการ และการคิดเชิงระบบประกอบการตัดสินใจ	การตัดสินใจมีคุณภาพ ลดความผิดพลาด และแก้ปัญหาตรงสาเหตุ
E: Educational Efficiency	การใช้คน เงิน เวลา เทคโนโลยี และทรัพยากรให้คุ้มค่าโดยมุ่งผลต่อผู้เรียน	ผลสัมฤทธิ์ คุณภาพบริการ และความคล่องตัวของระบบงาน
P: Partnership	การเปิดพื้นที่ให้ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายร่วมคิดร่วมทำ	ความร่วมมือ ทรัพยากรสนับสนุน และความยั่งยืน
6P: Six Pāramitās	ทาน ศีล ขันติ วิริยะ ฌาน และปัญญาเป็นฐานพฤติกรรมของผู้บริหาร	การบริหารที่สมดุลระหว่างคุณธรรมกับผลสัมฤทธิ์

แนวทางใช้แบบย่อสำหรับผู้บริหาร

ประเมินความพร้อม → แต่งตั้งคณะทำงาน → วิเคราะห์ข้อมูล ๔ ด้าน → เลือกประเด็นเร่งด่วน → จัดทำแผน SWEP-6P → ดำเนินงานและติดตามรายเดือน → ประเมินผลปลายภาคเรียน/ปลายปี → สรุปบทเรียนและขยายผล

๑. จุดมุ่งหมายและวิธีใช้คู่มือ

คู่มือนี้ออกแบบให้ผู้บริหารนำไปใช้ได้ทันที โดยปรับกิจกรรมและค่าเป้าหมายตามบริบทของสถานศึกษา

๑.๑ จุดมุ่งหมาย

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบ SWEP-6P และความสัมพันธ์กับบาร์มี ๖
- กำหนดแนวทางปฏิบัติในการบริหารงานทั้ง ๔ ด้านอย่างชัดเจน
- สนับสนุนการวางแผน การกำกับติดตาม และการประเมินผลด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์
- พัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดคุณธรรม ปัญญา ประสิทธิภาพ และความร่วมมือ

๑.๒ กลุ่มผู้ใช้

• ผู้บริหาร รองผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย

๑.๓ วิธีใช้แบบ ๕ ขั้น

ขั้น	คำสำคัญ	แนวปฏิบัติ
1	ศึกษา	ทำความเข้าใจองค์ประกอบ SWEP และหลักบาร์มี ๖
2	วิเคราะห์	ตรวจสอบสภาพจริง ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา
3	วางแผน	เลือกแนวปฏิบัติ กำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา ตัวชี้วัด และหลักฐาน
4	ลงมือทำ	ดำเนินงานโดยผู้บริหารเป็นแบบอย่างและสนับสนุนทรัพยากร
5	ประเมิน-ปรับปรุง	ติดตามผล สะท้อนบทเรียน และปรับแผนในรอบถัดไป

๑.๔ หลักการสำคัญ

“คุณธรรมกำกับกระบวนการ ข้อมูลกำกับการตัดสินใจ ผลลัพธ์ผู้เรียนกำกับความสำเร็จ”

การใช้รูปแบบไม่ใช่การเพิ่มภาระเอกสาร แต่เป็นการปรับวิธีคิด วิธีตัดสินใจ และวิธีทำงานให้มีหลักธรรม มีข้อมูล และตรวจสอบผลได้

๒. องค์ประกอบของรูปแบบ SWEP-6P

SWEP คือผลลัพธ์ของระบบบริหาร ส่วน 6P คือฐานคุณธรรมที่กำกับพฤติกรรมและการตัดสินใจของผู้บริหาร

องค์ประกอบ	ชื่อเต็ม	ความหมาย	พฤติกรรมที่คาดหวัง
S	Spiritual Excellence	ความเป็นเลิศทางจิตวิญญาณ	บริหารด้วยเมตตา ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
W	Wisdom Management	การบริหารด้วยปัญญา	ใช้ข้อมูล เหตุผล หลักวิชาการ และความเข้าใจบริบทในการตัดสินใจ
E	Educational Efficiency	ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา	ใช้คน เวลา งบประมาณ และเทคโนโลยีให้เกิดผลสูงสุดต่อผู้เรียน
P	Partnership	การสร้างภาคีเครือข่าย	เปิดพื้นที่ให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ

หลักบารมี ๖ ที่ใช้กับการบริหาร

ทาน	ให้โอกาส แบ่งปันทรัพยากร ความรู้ และความช่วยเหลือ	ศีล	ยึดระเบียบ ความสุจริต ความเป็นธรรม และการตรวจสอบได้
ขันติ	รับฟังความแตกต่าง อดทน และจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	วิริยะ	เพียรติดตาม แก้ปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
ฉันท	มีสติ สมาธิ จัดลำดับความสำคัญ และไม่ตัดสินใจด้วยอารมณ์	ปัญญา	วิเคราะห์ข้อมูล เห็นเหตุปัจจัย และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

ความสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ

ผู้บริหารเลือกใช้บารมีทั้ง ๖ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และกำกับการบริหารทั้ง ๔ ด้าน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ S-W-E-P อย่างสมดุล ไม่ควรผูกหลักธรรมข้อใดไว้กับงานด้านเดียว

๓. กระบวนการขับเคลื่อน ๗ ขั้นตอน

ดำเนินงานเป็นวงจรต่อเนื่อง โดยมีผู้รับผิดชอบ ตัวชี้วัด และหลักฐานกำกับทุกขั้น

ขั้น	ภารกิจ	สิ่งที่ต้องทำ
๑	เตรียมความพร้อม	แต่งตั้งคณะทำงาน ชี้แจงเป้าหมาย และกำหนดปฏิทิน
๒	วิเคราะห์สภาพจริง	ใช้ข้อมูลผู้เรียน บุคลากร งบประมาณ ระบบงาน และเสียงสะท้อนจากผู้เกี่ยวข้อง
๓	กำหนดเป้าหมาย	เลือกปัญหาสำคัญ กำหนดผลลัพธ์และค่าเป้าหมายที่วัดได้
๔	จัดทำแผนปฏิบัติการ	ระบุกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้ ตัวชี้วัด และหลักฐาน
๕	ดำเนินงาน	ทำตามแผน สื่อสารอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารสนับสนุนการแก้ปัญหา
๖	ติดตามและประเมิน	ตรวจความก้าวหน้า ผลผลิต ผลลัพธ์ และพฤติกรรมตามหลักบาร์มี ๖
๗	ปรับปรุงและขยายผล	สรุปบทเรียน แก่จุดอ่อน จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี และขยายสู่เครือข่าย

แผนขับเคลื่อนตัวอย่าง ๑ ปี

ช่วงเวลา	กิจกรรมหลัก	หลักฐานสำคัญ
เดือน ๑-๒	เตรียมความพร้อมและวิเคราะห์ข้อมูล	คำสั่งคณะทำงาน รายงานสภาพปัจจุบัน
เดือน ๓	กำหนดเป้าหมายและจัดทำแผน	แผนปฏิบัติการ SWEP-6P
เดือน ๔-๙	ดำเนินงานและติดตามรายเดือน	บันทึกติดตาม หลักฐานกิจกรรม ผลตัวชี้วัด
เดือน ๑๐-๑๑	ประเมินผลและรับฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายงานผล แบบประเมิน/แบบสอบถาม
เดือน ๑๒	สรุปบทเรียนและจัดทำแผนปีถัดไป	แนวปฏิบัติที่ดีและแผนปรับปรุง

๔. การบริหารงานวิชาการ

เป้าหมาย: พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผล และการนิเทศให้ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน

แนวปฏิบัติสำคัญ

๑. วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ ความต้องการ และปัจจัยเสี่ยงรายบุคคล
๒. ทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาและกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน
๓. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สื่อดิจิทัล และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบท
๔. จัดระบบนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร โดยเน้นการช่วยเหลือมากกว่าการจับผิด
๕. พัฒนาการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โปร่งใส และสะท้อนสมรรถนะผู้เรียน
๖. ใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้ร่วมกัน
๗. นำข้อมูลผลการเรียนและเสียงสะท้อนมาปรับปรุงหลักสูตรและการสอนทุกภาคเรียน

การใช้بارมี ๖ ในงานด้านนี้

ทาน	แบ่งปันสื่อ ความรู้ และโอกาส	ศีล	รักษามาตรฐานและความซื่อสัตย์ทางวิชาการ
ขันติ	ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน	วิริยะ	พัฒนาการสอนและติดตามผู้เรียนต่อเนื่อง
ฉาน	จัดการเรียนรู้ด้วยสติและความตั้งใจ	ปัญญา	ใช้ข้อมูลเพื่อออกแบบและปรับการเรียนรู้อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัดและหลักฐาน

ตัวชี้วัดที่แนะนำ	หลักฐานเชิงประจักษ์
- ร้อยละของครูที่มีแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน - ผลสัมฤทธิ์/สมรรถนะผู้เรียนเพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย - อัตราการมาเรียน การคงอยู่ และการสำเร็จการศึกษา - ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้	- หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ - รายงานผลสัมฤทธิ์และข้อมูลรายบุคคล - บันทึกนิเทศ/PLC และตัวอย่างนวัตกรรม - แบบประเมินและเสียงสะท้อนจากผู้เรียน

๕. การบริหารงานบุคลากร

เป้าหมาย: พัฒนาครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะ คุณธรรม ขวัญกำลังใจ และความผูกพันต่อองค์กร

แนวปฏิบัติสำคัญ

๑. วิเคราะห์อัตรากำลัง ภาระงาน สมรรถนะ และความต้องการพัฒนารายบุคคล
๒. มอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความเป็นธรรม
๓. จัดทำแผนพัฒนารายบุคคลที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายสถานศึกษา
๔. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การเป็นพี่เลี้ยง และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
๕. ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยเกณฑ์ชัดเจน มีข้อมูล และเปิดโอกาสให้ชี้แจง
๖. จัดระบบรับฟัง ช่วยเหลือ และจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
๗. ยกย่องผลงาน สร้างขวัญกำลังใจ และวางแผนสืบทอดภาวะผู้นำ

การใช้บาร์มี ๖ ในงานด้านนี้

ทาน	ให้โอกาสและสนับสนุนการพัฒนา	ศีล	ใช้หลักเกณฑ์ยุติธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
ขันติ	รับฟังและไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง	วิริยะ	ติดตามการพัฒนาและผลการทำงาน
ฉาน	ควบคุมอารมณ์และพิจารณาอย่างรอบคอบ	ปัญญา	พัฒนาคนและมอบหมายงานตามสมรรถนะ

ตัวชี้วัดและหลักฐาน

ตัวชี้วัดที่แนะนำ	หลักฐานเชิงประจักษ์
• บุคลากรได้รับการพัฒนาตามแผนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง • ระดับสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานดีขึ้น • ความพึงพอใจ/ความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมากขึ้นไป • ข้อร้องเรียนด้านความไม่เป็นธรรมลดลง	• แผนอัตรากำลังและคำสั่งมอบหมายงาน • แผนพัฒนารายบุคคล/วุฒิบัตร • รายงาน PLC การนิเทศ และการประเมินผล • แบบสำรวจความพึงพอใจ/บันทึกการช่วยเหลือ

๖. การบริหารงานงบประมาณ

เป้าหมาย: จัดสรรและใช้ทรัพยากรอย่างโปร่งใส คำนวณ ตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

แนวปฏิบัติสำคัญ

๑. วิเคราะห์ความจำเป็นและจัดลำดับโครงการจากข้อมูลปัญหาและผลลัพธ์ผู้เรียน
๒. เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมเสนอและพิจารณางบประมาณ
๓. เชื่อมโยงงบประมาณกับแผนพัฒนาสถานศึกษา ตัวชี้วัด และผลลัพธ์ที่คาดหวัง
๔. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและเบิกจ่ายตามกฎหมาย ระเบียบ และปฏิทิน
๕. กำกับระบบควบคุมภายใน การแบ่งหน้าที่ และการตรวจสอบเอกสาร
๖. ติดตามความก้าวหน้า ผลการใช้จ่าย และความคุ้มค่าของทุกโครงการ
๗. รายงานผลการเงินและผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

การใช้บารมี ๖ ในงานด้านนี้

ทาน	จัดสรรทรัพยากรเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	ศีล	สุจริต โปร่งใส และปฏิบัติตามระเบียบ
ขันติ	พิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่เร่งรัดโดยขาดข้อมูล	วิริยะ	ติดตามการใช้จ่ายและแสวงหาทรัพยากร
ฉาน	ตรวจเอกสารและควบคุมความเสี่ยง	ปัญญา	วิเคราะห์ความจำเป็น ความคุ้มค่า และผลกระทบ

ตัวชี้วัดและหลักฐาน

ตัวชี้วัดที่แนะนำ	หลักฐานเชิงประจักษ์
. การเบิกจ่ายเป็นไปตามแผนและระเบียบ . โครงการบรรลุเป้าหมายตามงบประมาณ . ข้อผิดพลาดหรือข้อทักท้วงจากการตรวจสอบลดลง . สัดส่วนงบประมาณที่ส่งผลต่อผู้เรียนเพิ่มขึ้น	. แผนงบประมาณและบันทึกการมีส่วนร่วม . เอกสารจัดซื้อจัดจ้าง/ทะเบียนคุม . รายงานควบคุมภายในและผลตรวจสอบ . รายงานผลโครงการและการวิเคราะห์ความคุ้มค่า

๗. การบริหารงานทั่วไป

เป้าหมาย: พัฒนาระบบสนับสนุนให้คล่องตัว ปลอดภัย เป็นระเบียบ ใช้ข้อมูลได้ และเชื่อมโยงชุมชน

แนวปฏิบัติสำคัญ

๑. กำหนดโครงสร้าง บทบาท กระบวนการ และช่องทางประสานงานให้ชัดเจน
๒. พัฒนางานสารบรรณ ฐานข้อมูล และระบบบริการให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
๓. ดูแลอาคารสถานที่ สุขภาวะ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของผู้เรียน
๔. จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การคุ้มครองสิทธิ และการส่งต่อกรณีจำเป็น
๕. สื่อสารภายในและประชาสัมพันธ์ข้อมูลสำคัญอย่างรวดเร็วและถูกต้อง
๖. สร้างความสัมพันธ์และโครงการร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย
๗. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง แผนเผชิญเหตุ และทบทวนหลังเกิดเหตุการณ์

การใช้บาร์มี ๖ ในงานด้านนี้

ทาน	ให้บริการด้วยความเต็มใจและเอื้อเฟื้อ	ศีล	รักษาสีทธิ ความลับ และปฏิบัติตามระเบียบ
ขันติ	รับฟังข้อร้องเรียนและแก้ปัญหาสุขภาพ	วิริยะ	พัฒนาระบบบริการและสิ่งแวดล้อมต่อเนื่อง
ถาวร	ปฏิบัติงานละเอียด รอบคอบ และมีสติ	ปัญญา	ใช้ข้อมูล เทคโนโลยี และการบริหารความเสี่ยง

ตัวชี้วัดและหลักฐาน

ตัวชี้วัดที่แนะนำ	หลักฐานเชิงประจักษ์
. ระยะเวลาให้บริการและการตอบข้อร้องเรียนลดลง	. คู่มือกระบวนการ/ทะเบียนรับ-ส่ง
. ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	. ฐานข้อมูลและรายงานการให้บริการ
. เหตุการณ์ไม่ปลอดภัยลดลง/ได้รับการจัดการตามแผน	. แผนความปลอดภัย บันทึกข้อผิดพลาด และรายงานเหตุ
. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น	. บันทึกความร่วมมือ/ภาพกิจกรรม/แบบพึงพอใจ

๘. การติดตามและประเมินผล

ประเมินทั้ง “การปฏิบัติตามหลักธรรม กระบวนการบริหาร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง”

๘.๑ รอบการติดตาม

รอบเวลา	ประเด็นติดตาม
รายเดือน	ความก้าวหน้ากิจกรรม ปัญหา การใช้ทรัพยากร และแนวทางแก้ไข
รายภาคเรียน	ผลตัวชี้วัด ๔ ด้าน เสียงสะท้อนของผู้เรียน บุคลากร และผู้ปกครอง
รายปี	ผลลัพธ์ SWEP-6P ความสำเร็จ ปัจจัยสนับสนุน จุดปรับปรุง และแผนปีถัดไป

๘.๒ ตัวชี้วัดระดับรูปแบบ

มิติ	เป้าหมาย	ตัวบ่งชี้สำคัญ
S	จิตวิญญาณ	บุคลากรรับรู้ความเป็นธรรม ความโปร่งใส ความเมตตา และความรับผิดชอบของผู้บริหาร
W	ปัญญา	การตัดสินใจสำคัญมีข้อมูล เหตุผล ผู้มีส่วนร่วม และบันทึกผลการพิจารณา
E	ประสิทธิภาพ	ผลลัพธ์ผู้เรียนและคุณภาพงานดีขึ้นเมื่อเทียบกับทรัพยากรที่ใช้
P	เครือข่าย	ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานเครือข่ายมีส่วนร่วมและเกิดผลงานร่วม

๘.๓ เกณฑ์ตัดสินและการปรับปรุง

- ผ่านเป้าหมาย: รักษามาตรฐาน จัดทำแนวปฏิบัติที่ดี และขยายผล
- ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย: วิเคราะห์สาเหตุ ปรับวิธีดำเนินงานและผู้รับผิดชอบ
- ต่ำกว่าเป้าหมายต่อเนื่อง: ทบทวนเป้าหมาย ทรัพยากร โครงสร้างงาน และขอความร่วมมือจากเครือข่าย

หลักฐานต้องตอบ ๓ คำถาม

ทำอะไร- ได้ผลอย่างไร- ใช้ข้อมูลหรือหลักฐานใดยืนยัน ไม่ควรประเมินจากความรู้สึกหรือจำนวนกิจกรรมเพียงอย่างเดียว

๙. แบบฟอร์มแผนปฏิบัติการหน้าเดียว

ใช้วางแผนและติดตามโครงการ/กิจกรรม SWEP-6P โดยกรอกเพียง ๑ หน้า

ชื่อโครงการ/กิจกรรม	.....
ปัญหาหรือความจำเป็น	.....
ด้านการบริหาร	☐ วิชาการ ☐ บุคลากร ☐ งบประมาณ ☐ งานทั่วไป
ผลลัพธ์ SWEP ที่มุ่งเน้น	เลือก ☐ จิตวิญญาณ (S) ☐ ปัญญา (W) ☐ ประสิทธิภาพ (E) ☐ เครือข่าย (P)
บารมีที่ใช้กำกับ	☐ ทาน ☐ ศีล ☐ ขันติ ☐ วิริยะ ☐ ฌาน ☐ ปัญญา
เป้าหมาย/ค่าเป้าหมาย	.....
กิจกรรมสำคัญ	๑) ..... ๒) .....
ผู้รับผิดชอบ/ระยะเวลา	.....
ตัวชี้วัด	.....
หลักฐาน	.....
ผลการติดตาม	☐ ตามแผน ☐ ต้องปรับปรุง ประเด็น: .....
การปรับปรุงรอบถัดไป	.....

รายการตรวจสอบก่อนนำแผนไปใช้

- ☐ ปัญหามีข้อมูลยืนยัน
- ☐ เป้าหมายวัดได้
- ☐ บารมีเชื่อมกับพฤติกรรมจริง
- ☐ ผู้รับผิดชอบชัดเจน
- ☐ หลักฐานตรวจสอบได้
- ☐ มีรอบติดตามและแผนปรับปรุง

สรุปการใช้รูปแบบ

เริ่มจากปัญหาจริง เลือกหลักธรรมให้เหมาะกับสถานการณ์ ลงมือทำอย่างมีส่วนร่วม ใช้ข้อมูลติดตามผล และปรับปรุงจนเกิดผลลัพธ์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

SWEP-6P: คุณธรรมเป็นฐาน ปัญญาเป็นเครื่องมือ คุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมาย
จับคู่มือฉบับกระชับ